

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :	Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka 2 " — "	páp. komornik.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt' roka... .. 1 " — "	Majiteľ' a vydavateľ' :	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Sekularizácia a mrtvá ruka.

Každý vie, že nepriateli katolíkov pod sekularizáciou rozumejú zhabanie cirkevných majetkov. Tých zas čo cirkevnými majetkami vládnu, teda cirkev, biskupov, a vôbec duchovenstvo, protivníci katolíkov menujú mrtvou rukou. Týmto to chcejú povedať, že cirkevné majetky nachodia sa akoby v zmrtvej ruke a že následkom toho svet nemá z nich žiadného osohu. Aby aj cirkevné majetky zhabali a preniesli do povolanej živej ruky, zaviedli od jedného času pohyb na zhabanie cirkevných majetkov. I kto zaviedol tento pohyb? Nuž freimaureri ku ktorým pripojilo sa neskoršie hrba kalvínov a lutheránov. Ti majú tie živé ruky, do ktorých maľy by sa dostať majetky mrtvej ruky.

Nepriateli katolíkov k odôvodneniu svojích bezbožných snáh to uvádzajú, že zhabaním cirkevných pozemkov, ktoré by si potom zadoväžiť mohli malí hospodári, spomoženo by bolo chudobe. Že snahy nepriateľov katolíckej cirkvi ako v každom ohlade tak aj v tomto sú nielen bezbožné lež nanajvyš nespravodlivé, od všetkého iného odhliadnuc dokazuje to štatistika.

Štatistika ale o majetkoch *mrtvej ruky* podáva nasledujúcu nepodvratnú zprávu:

Viac ako jedna tretina plochy celého Uhorska pozostáva z viazaných majetkov. Tieto majetky obnášajú 16,861.059. katastrálnych holdov. Z týchto patrí:

	kat. hold.	kraj. plochy.
eráru	2,708.888	5.52%
fondu náboženskému a		
verejných zakladín	238.888	0.52%
<i>cirlove</i>	2,403.332	4.90%

fideikommissom	2,349.970	4.79%
obciam a statkárom	8,674.726	17.68%
spolkom a fabrikám	434.206	0.89%
železničiam	41.974	0.10%
súhrnom	16,861.959	34.39%.

Ako z tohoto vidno cirkevné majetky s plochou 4,90% stoja na treťom mieste. Značne ich teda prevyšujú majetky obcí a statkárov so 17.68% a majetky eráru s 5.52%. Zhabaním cirkevných majetkov teda nezanične mrtvá ruka, ba môžeme povedať, žeby jej majetku ani neubudlo. Najväčšia čiastka zhabaných majetkov premenila by sa v majetky eráru, kultu a verejných základín a obcí, čo sa ináč ani predstaviť nemože.

Sekularizáciu cirkevných majetkov totiž previesť by mohol len štát, na žiaden pád ale jednotlivé sdrúzenia alebo spoločnosti. Na zhabané majetky teda ruku prvej položil by štát ako to urobil pri fondoch kultu a verejnej vyučby, malým existenciám neušlo by sa z nich ani brázdy. Mrtvá ruka by ale ostala mrtvou rukou aj vzdor tomu, že by už nebolo cirkevných majetkov.

Z tohoto všetkého vidno neodškriepiteľne, že pohyb cieľom zhabania cirkevných majetkov namierený jelen prosto proti auktorite a majetkom katolíckej cirkvi. Keby aj nepriateli katolíkov žiadali, aby mrtvá ruka, ako oni to hovoria, celkom bola zničena, to by museli žiadať zhabanie všetkých viazaných majetkov, tie by teda bez výnimky všetky tiež musely stať sa verejným majetkom. Nepriateli katolíkov a pôvodci pohybu sekularizácie ale na to ani nemyslia.

O tom aspon nikdy nikde neni slyšať, že pôvodci pohybu sekularizácie sekularizovať chcjú aj majetky eráru, fideikommissov a obci. Brusia si zuby len na cirkevné majetky, ktoré ale, čo do plochy obnášajú sotva 13% všetkých majetkov mrtvej ruky.

K tomu ešte tieto majetky neni sú vlastnosťou jedine katolíckej cirkvi, majú v nich čiastku aj iné konfessie. Zo všetkých cirkevných majetkov patrí totiž:

Rímskym katolíkom 1,674.849, gréckym katolíkom 281.980, nespojeným grékom 95.394, kalvínom 146.005, lutheránom 50.062, unitárom 10.600 a židom 1383 holdov.

Ako sa z tohoto každý presvedčiť môže, zo všetkých cirkevných majetkov viacej ako dvestotísíc holdov patrí protestantským konfessiam. Protestantov Uhorska by to zaiste veľmi zaboľelo keby im tieto majetky zhabali. Keby sa to ale dakedy stať mohlo, že by zhabali majetky katolíckej cirkvi, na každý pád musia vtedy aj protestantom zhabať jejich dvestotísíc holdov. Zo sekularizácie mali by osoh jedine židia, ktorí by pri tom viacej vyhrali, ako im jejich 1383 holdov teraz donáša. Že židia na tom pracujú aby pri sekularizácii, čo možno najviacej vyhrali tomu ľahko rozumieme, prečo ale silou mocou sekularizovať chcjú protestanti, tomu nech si rozumie kto chce ...

Za príčinu sekularizácie cirkevných majetkov ani to nemôže sa považovať, že majetky mrtvej ruky jednotajne prirastajú. Nikto to totiž nemôže dokázať, že by cirkevných majetkov pribývalo. Od stá a stá rokov cirkevné majetky sú vždy jedny a tie isté. Cirkvi ich nedostala od štátu, lež zčiasťky od kralov Uhorska, zčiasťky si ich sama zadovážila. Majetky tieto sú preto svätou vlastnosťou cirkvi, dotknúť sa ich, odcudziť, odobrať ich nemajú teda práva, ani štát, ani nikto iný na svete. Kto by to aj urobil, ten sa dopustí svätokrádeže, zbojstva a lúpežníctva. Len zcela pomuteného rozumu a bez svedomia ľudia môžu preto v jejich novinách roztrubovať aby zhabané byly rozsiahle majetky katolíckej cirkvi. Zhabaním majetkov katolíckej cirkvi žiaden štát a žiadna krajina nevyhraly by ani čo len najmenšieho, ba oproti upadly by hmotne a mravne.

Nestojí to teda v žiadnom ohľade čím nepria-

teli katolíkov odôvodniť by chceli zhabanie majetkov katolíckej cirkvi Keď ale hovoria o priraste majetkov mrtvej ruky, to nech považia, že nezmáhajú sa majetky cirkevné, lež jednotlivé veľké obce a mestá zadovážujú si jednotajne vždy viac a viac nemovitosti. Medzi mestami Uhorska stojí v tomto ohľade na prvom mieste *Debrecín*. Debrecín má v majetku 82.260 katastrálnych holdov a rozmnožuje tento majetok neustale. To je tiež majetok mrtvej ruky. Pri sekularizácii aj tento majetok musí byť sekularizovaný. Predsa ale čo vidíme? Mestská pravomocnosť kalvínskeho Debrecína s oduševnením prijala návrh aby sekularizované byly majetky mrtvej ruky. Chcejú snáď títo zafatí kalvíni aj svojich 82.260 jochov sekularizovať? Za tak hlúpych ich nikto nebude držať. Pod majetkami mrtvej ruky, kalvíni freimaureri, socialdemokrati a jejich spojenci rozumejú ale len majetky katolíckej cirkvi. Na tieto si brusia zuby.

S týmto nech je na čistom každý katolík v Uhorsku. Katolícku cirkev o jej majetky olúpíť chcjú freimaureri, socialdemokrati a kalvíni. Proti týmto treba sa brániť s pomocou Katolíckej Ludovej Jednoty a Kresťanskej Ludovej Strany. I z tejto príčiny povinnosťou je každého katolíka bezzokladne vstúpiť do Katolíckej Ludovej Jednoty a všemožne podporovať Kresťanskú Ludovú Stranu. Naším heslom nech je: všetko za cirkev a vieru.

Porada kresťanskej ľudovej strany v Trenčíne.

Poprední mužovia kresťanskej ľudovej strany v stolici trenčianskej 27. októbra pred stoličným valným shromaždením sošli sa ku porade v Trenčíne. Porade predsedal praepošt-farár Demeter *Gyurcsánszky* a prítomní boli: Georg *Šzmrecsányi*, Ladislav *Mednyánszky* krajinský vyslancovia a zo stránky duchovenstva stolice: Karol *Baross*, Jozef *Tucsek*, Ján *Hevera*, Andor *Bucsek*, Štefan *Rényi*, Štefan *Krautmann*, Julius *Lonszky*, Anton *Blaha*, dr. E. *Galló* Štefan *Juracsek* a viac iných.

Predseda zahájil poradu vrelými slovami a spomenul v krátkosti daktoré menšie prípady ktoré udaly sa v obore stoličnej ľudovej strany

ktoré
vyrov
K
schva
vyslov
porad
fana
záslul
zadov
zvečn
Z
ské zá
ský v
polož
«Koal
padá
mali
sa ná
uzavr
cov a
s tou
kom
vzala.
P
k čon
trenčí
mienk
licie l
jestli
dová
pozici
jit na
vtedy
ciu, r
pri ut
druhu
samos
hodnu
tej či
najvä
ale p
iného
ktoré
žiada
lebný
níctva
slovo
K
nasle

ktoré on ale ku všestrannému upokojeniu už vyrovnal.

Krajinský vyslanec Georg *Szmrecsányi* pri schvalovaní všetkých prítomných predsedovi vyslovil vrelé vďaky za jeho unovanie, po čom porada na návrh Georga Szmrecsányiho a Štefana Krautmanna jednohlasne uzavrela, aby veľké zásluhy, ktoré dekan-farár Kolomann Szmida zadovážil si kolo kresťanskej ľudovej strany zvečnené boli v zápisnici.

Za tým nasledovalo pojednávanie na krajinské záležitosti sa vzťahujúcich vecí, pri čom krajinský vyslanec Georg *Szmrecsányi* o terajšom rozpoložení politickom vyslovil sa nasledovne: «Koalícia sa rozpadla, zodpovednosť za to nepadá na ľudovú stranu. My sme dost príčiny mali ponosovať sa pre rozličné urážky, akých sa nám ušlo, neurobili sme to, lebo sme držali uzavreté paktum. Istá hrba krajinských vyslancov ale chytila sa otázky samostatnej banky a s tou búrila, aby zničila koalíciu, ktorá následkom toho nemohla všetko vyplniť na čo sa vzala.»

Po tomto rozvinula sa čilá debata o tom, k čomu odhodlať sa má ľudová strana stolice trenčianskej. Rečníci boli všetci tej jednej mienky, že ľudová strana rozpadnutím sa koalície len slobodnej hýbať sa môže v stolici. Bo jestli utvorená bude vláda z 48-ich, vtedy ľudová strana plniť bude svoju povinnosť ako opozícia; jestli ale pošťastí sa mierne živly spojiť na základe programu sedemašestdesiatich, vtedy ľudová strana podporovala by koncentráciu, rozumie sa len pod tou podmienkou, jestli pri utvorení stránok vytvorené bude každého druhu darabonstvo. Ľudová strana nezreká sa samostatnosti a dôveruje úplne v múdrych rozhodnutiach krajinských vodcov. Pevne sa drží tej čiastky jej programu, ktorá smeruje na najväčšie rozšírenie volebného práva, neprijíma ale pluralitu hlasov, bo v tomto nespatrije iného, ako upevnenie vplyvu takých živlov, na ktoré opierali sa starí liberáli. Ľudová strana žiada na každý pád spravodlivé rozdelenie volebných okresov, sprísnenie kurialného súdobníctva, zabezpečenie volebnej slobody, jedným slovom žiada statočnú volebnú reformu.

Konečne vynesené boli uzavretia, aby v nasledujúcom valnom shromaždení stoličnom:

Karol *Baross* predostrel návrh cieľom holdujúceho pozdravenia manželky dediča trónu, Georg *Szmrecsányi* o započatí platenia hotovými peňazmi, Ladislaus *Mednyanszky* konečne aby rečnil proti návrhu stolice Hajdu a aby predostrel návrh o autonomii katolíkov Uhorska. Porada zaklúčená bola pri všestrannom oduševnení.

Za Oceánom.

Tam za veľkým morom, za Oceánom, v tom novom svete, kam sa tisíce nespokojných, náhle zbohatnúť chcujúcich ľudí hrnie, zhotovili pred rokom nový vysťahovalecký zákon. Priam na tých hodili sieť, ktorí nerozmyslene usilujú sa do toho sveta, kde sú bájkové zlaté drúky po uliciach vraj rozhádzané. Kým v Amerike bolo málo ľudu a mnoho roboty, sľubami vábili robotníkov z Európy, aby sa tam osádzali. Avšak Amerika teraz predstavila sa svetu, ako ten jarmočnický voz, na ktorý sa už nikto nezmestí. Aj Amerika cíti, že je už skoro takýto preplnený voz. Zhotovil si nový, veľmi prísny zákon. Prítomne mnohí sú prinútení vrátiť sa od brehov amerických, lebo im nedovolia vystúpiť na suchú zem.

Už by sme si mali oči otvoriť! Tie americké poklady nemaly by nás vábiť. Nie sú ony každému súdené, len niekoľkým vyvoleným. Čo teda vábi tak mnohých k vysťahovaniu do Ameriky? Tie chýry, ktoré odtiaľ pochodia. Pôvodcami týchto chýrov sú vysťahovaleckí agenti, lebo oni majú dôchodok z vysťahovalcov. Oni dostávajú isté oročky od loďných spoločností za každého vysťahovalca.

Americké bane potrebujú robotníkov z cudziny, lebo rodený Amerikán nechce pracovať v hlbokých baniach. Preto baňské spoločnosti dávajú hodné platy agentom a to tým väčšie, čím viac prisťahovalcov navábia. Ako že by teda nerozhlasovali chýry o tých ohromných zárobkoch? Americké vrchnosti presvedčily sa o prechmatoch agentov a preto utvorily nový zákon o prisťahovalcoch.

Dľa tohoto zákona loďná spoločnosť je povinná za každého prisťahovalca 4 dollare platiť. O toľkoto teda zdražil prievoz. Ale koho neodstraší toto zdraženie, proti tým sú zavedené aj iné poriadky. Každý vysťahovalec musí sebou

priniesť dva razy tolko peňazí, ako sa doterajšku vyžadovalo. Mimo toho lekári prísne prehliadnu každého vystahovalca pred vystúpením na suchú zem. To je taká prísna prehliadka, ako čo by to bola vojenská assentírka. Dostatočná je najmenšia chyba a vystahovalca bez milosrdenstva pošlú nazpät a síce hneď s tou loďou, na ktorej sa priplavil. Teda aj loďné spoločnosti sú obozretnejšie, aby nemusely nazpät dovážať tých, ktorých americkí lekári neprijmu.

A prečo že zaviedla Amerika takéto prísne poriadky? Lebo už je «preplnená». Ktorí sa tam nachodili alebo prv prišli, tí zaujali lepšie miesta, ako sliepky, najvyššie pánty. Ktorí teraz prichádzajú, tým už pozostáva len Kanada, alebo Brazília. Toto sú také krajiny, ktoré sa môžu považovať za vyhnanište.

V Amerike každý robotník považuje pristahovalca za svojho najvyššieho nepriateľa. Môžeme to porovnať s jarmokom, že vtedy je tovar najlacnejší, keď ho je nazbyt.

Americkí fabrikanti dobre rozumejú, ako treba zachodiť s pristahovalcami. Keď ich príjmu do roboty, dajú im robotu v železolejárnach, kde na lešeniach musia pracovať, na takých nebezpečných miestach, kde sa americký robotník nechytí do roboty. Ešte v baniach možno najskôr dostať robotu, ale s tým každý už polovicu svojho zdravia obetoval. — Otravné výpary, výbuchy, zarútenia ničia tisíce ľudských životov.

Niektó nám môže namietnúť, že veru on počul aj o takých, ktorí si v Amerike nadobudli majetok.

A my mu to uznáme, lebo nezdarmo sa hovorí, že aj slepá sliepka najde zrno. Ale my na to môžeme povedať, že my nielen že sme počuli, aj vieme o tuctoch takých ľudí, ktorí si *tu doma* nabudli pekný majetok. Netreba preto vystahovať sa do cudziny, lebo aj doma, kto je usilovný, sporivý a rozšafný, o veľa istejší môže byť o tom, že si majetok nadobudne, ako ten, čo hrdúsil a túlal sa po cudzom svete, kde keď aj neprišiel o život, ale iste o zdravie. Preto aj varovať sa treba ľudí, čo ľud vábia do Ameriky.

Kreštania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Shromaždenia Jednoty Katolíckeho Ľudu.

S uprímnu radostou tešíť sa tomu musí každý veriaci katolík, keď číta alebo slyší, ako shrňa sa ľud kolo zástavy Jednoty Katolíckeho Ľudu. Je to znakom toho, že pospolitý ľud náš precíta už zo zkazonosného, zdľhavého spánku, že počína sám v sebe dôverovať a v nekonečných útrapách svojich hľadá obranu, pomoc a ulavenie vo svojom vlastnom sdrúžení. Šdrúženie a spojenie sa všetkých katolíkov v jednom tábore je istou zárukou obnovenia všetkého v Kristu Pánu. Pod Krížom a za práva svätého Kríža bojuje Katolícká Ľudová Jednota, aby všetky vrstvy ľudskej spoločnosti, bohatierov a chudonbých, vysokoučených a nevzdelaných, slovom vyše 10 millionov katolíkov Uhorska bez rozdielu rodu, stavu, zamestnania, pohlavia zpiatky priviedla ku Krížu. Veď jedine v Kríži je spasenie a isté víťazstvo. Za večné a časné blaho ľudu za oslavu a víťazstva Kríža bojujú všetci veriaci katolíci, keď nasledujú pozvania svojich vodcov povolaných, vydržiavajú shromaždenia, ako ich najnovšie vydžiavaly nasledujúce obce:

Zavar; (stol. Pozsony). Veľké utvoriujúce shromaždenie 24. októbra zahájil oduševnenou rečou horlivý miestny farár Jozef *Sztraka*. Za blaho pospolitého ľudu neunávne pracujúci kaplán vedrödsky vsvetlil potrebnosť a ciele Katolíckej Jednoty. Pod hlbokým dojmom tejto reči utvorenie Jednoty vyslovené bolo jednohlasne a na vodcu katolíkov Uhorska grófa Ferdinanda Zichy-ho upravené bolo telegrafické pozdravenie. Ku shromaždeniu prišiel aj gróf Georg Mailáth s celou rodinou a dal obci vznesený príklad, keď sa za člena Jednoty verejne zapísal. Do Katolíckej Jednoty hneď v shromaždení vstúpilo 120 členov.

Nagykosztolány; (Nitr. stol.) K shromaždeniu 24. októbra dostavili sa všetci mužskí obyvatelia. S obrovským úspechom rečnili horlivý farár Franc *Hoenig* a tajomník Jednoty Ján *Bartos*. Členovia prihlasujú sa vo veľkom počte.

Drahóc; (Nitr. stol.) Popoludní o 3. hodine 24. októbra vydržiavané bolo početne navštvované shromaždenie, na ktorom tajomník Ján *Bartos* v dojímavej reči vysvetloval Katolícku Jednotu.

Za členov Jednoty dalo sa zapísať 88 veriacich.

Vágmedencze (Nitr. stol.) Dňa 24. októbra o 6. hodine večer bolo konečne veľké shromaždenie aj v tejto obci. Mužské obyvateľstvo obce prišlo k shromaždeniu do posledného chlapa. Jednotu vysvetlovali v oduševnených rečiach farár Michal *Bubnics* a tajomník Jednoty Ján *Bartos*. Do Jednoty vstúpilo 165 členov.

Nyitrapásztó (Nitr. stol.) Veriaci obce prišli 25. októbra už o 8. hodine vo veľkom počte ku shromaždeniu, ktoré farár Štefan *Czintula* zahájil oduševnenou rečou. Keď Ján *Bartos* tajomník vysvetlil Katolícku Jednotu, početní veriaci hneď na mieste dali sa za členov zapísať.

Lakács (Nitr. stol.) Početne navštívené shromaždenie 25. októbra o 1. hodine cez poludnie. Jednotu Katolíckeho Ludu vysvetlovali dekan-farár Adolf *Lelkes* a tajomník Jednoty Ján *Bartos*. Za členov dali sa zapísať 102 veriaci.

Elecske (Nitr. stol.) Dňa 25. októbra vydržiavané bolo shromaždenie o 3. hodine popoludni. Farár Štefan *Czintula* a tajomník Ján *Bartos* rečnili o Jednote. Za členov dalo sa 33 veriacich zapísať.

Alsórécsény (Nitr. stol.): Obyvateľstvo obce dostavilo sa k shromaždeniu v peknom počte 25. októbra o 5. hodine večer. Katolícku Jednotu vysvetlovali Jozef *Rákóczy* a tajomník *Bartos*. Mnohí hneď v shromaždení dali sa za členov zapísať.

Bajmócska (Nitr. stol.) Obyvateľstvo obce v úplnom počte 26. októbra prišlo ku shromaždeniu už o 7. hodine ráno. Zaháječnú reč držal farár Jozef *Janec* a Jednotu vysvetloval tajomník Ján *Bartos*. Do jednoty vstúpilo 93 členov.

Udvarnok (Nitr. stol.) V ľudovom shromaždení 26. októbra o 9. hodine ráno vydržiavanom rečnili farár Jozef *Janecz* a tajomník Ján *Bartos*. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 122 členov.

Salgócska (Nitr. stol.) Tu ako aj v obciach Nemeskürt a Pusztakürt rečnili v shromaždeniach farár Jozef *Janecz* a tajomník Ján *Bartos*. Do Jednoty dalo sa zapísať 123 členov.

Kisbáb (Nitr. stol.) V utvorení shromaždení rečnili farár Štefan *Hackó* a tajomník Ján *Bartos*. Ku Jednote prihlásilo sa 38 veriacich.

Románfalva (Nitr. stol.) Početne navštívené shromaždenie zahájil farár Štefan *Hackó* a o

Jednote rečnil tajomník Ján *Bartos*. Jednota má tu posiaľ 38 členov.

Ďalšie shromaždenia vydržiavané boli v obciach:

Palánka (stol. Bács), **Alsóhidegpatak** (stol. Máramaros), **Cservenka** (stol. Bács), **Mikháza** (stol. Maros-Torda), **Nyáradkőszvényes** (stol. Maros-Torda), **Rábakovácsi** (stol. Vas), **Szür** (stol. Baranya), **Székelyvárság** (stol. Udvarhely), **Ószentivány** (stol. Torontál), **Nezsider** (stol. Moson), **Köpesény** (stol. Moson).

Čím sa zamestnávať cez zimu?

Každý vie, že zlým náradím nedá sa dobrá práca vykonať. Keď chceme, aby nám náradie dlho trvalo, v lete v zime majme starosť oň, držme ho pod zakrytím a keď zbadáme na ňom čo len tú najmenšiu chybu, hneď ju opravme.

Aj na staviská treba stále pozor dávať, nechať ich celky ošarpané, ale hneď ich opravme. Malá oprava menej stojí, ako veľká a často si to aj sami spravíme.

Cez zimu máme aj na to času, aby sme si počet zostavili zo svojho gazdovstva, ako sme v minulom roku gazdovali, aby sme videli, koľko výdavkov a koľko príjmov sme mali? Či sme dobre gazdovali? Či sme niečo zgazdovali, alebo či nám majetok ubudol? Či sme všetky práce vo svojom čase vybavovali a či sme rozvažite kupovali a predávali?

Mnohí to nenahliadnu, že sporiť sa môže vo všetkom. Sporiť sa môže časom, prácou, odevom, potravou, krmom. Pri každom niečo zo sporeného môže obnášať niekoľko korún.

Dost je takých gazdov, ktorí buď z nevedomosti, alebo z nedbanlivosti všetko draho kupujú a svoje plodiny lacno predávajú. Budme obozretní! Treba sa vyzvedieť, kde je čo lacné a kde sa čo môže dobre odpredať.

Gazdovstvo sa má považovať za kupectvo a preto potrebné je, aby sa v ňom vždy nachodilo niekoľko korún na pohotove, aby v čas potreby nemuseli sme sa šáňať po požičke.

Teraz je čas ustáliť sa na tom, čo budeme dorábať, taktiež nové fajty plodín na siate a na sadenie si zaopatriť. Sú ku príkladu zemiakové fajty, ktoré hojne rodia, nechytí sa ich hniloba

a pri tom sú chutné. Strovy sú tiež všelijaké. Fazulu, ak ju chceme odpredávať, výhrajšie je len bielu dochovávať, lebo kupci najradšej kupujú len bielu.

Rozvážme si, či by sa snad nesplatilo dochovávať mak, horčicové-, datelinové-, kapustné a burgyňové semeno? Každý kraj sa hodí k iným plodinám, preto len tie dorábajme, ktoré sa tam daria.

Aj to sa môže mnohým zazlievať, že sa nestarajú o stromovie. Nachodí sa mnoho gazdovství, kde nevidno ani jedného stroma. Ovocný strom dá hojnú odmenu za tú malú opateru, čo sa mu venuje. Ak nie na predaj, tak aspoň pre svoju potrebu dochovávejme ovocie.

Ovocný strom len v prvom roku potrebuje väčšiu opateru, neskoršie takmer zadarmo požívame jeho ovocie. O koľko by sme sa lepšie mali, keď by sa v každom gazdovstve nachodilo niekoľko ovocných stromov? Dobré chutné jablká a zvláštne zimné vždy sa môžu aj dobre odpredať.

Taktiež nezabúdajme ani na statok; keď nastúpa ťažké jarné práce, vtedy je už neskoro statok chcieť razom napraviť. Slovom, v zime je najpríhodnejší čas k tomu, aby sme sa dobre rozhládli po svete, čoho je nazbyt, aby sme to nedorábali, ale to, čoho sa menej dorába, alebo dochováva, aby sme to za dobrú cenu obdržali.

Konečne pomyslime si aj na nášho ducha, ktorý tiež potrebuje pokrm a ten mu poskytne čítaním dobrých kníh a časopisov. Že medzi časopismi len v kresťansko-katolíckom duchu písané čítať máme, to tu ani spomenúť netreba. Rozumie sa to samo sebou. Zlé noviny sú otrava pre každú hospodársku rodinu. Medzi dobrými knihami vynikajú zvláštne sošity Katolíckej Ludovej Jednoty. Z týchto každý katolícky hospodár naučí sa všetkému čo potrebuje. K tomu ešte každý člen Katolíckej Jednoty neoceniteľné spisy tieto mesačne dostáva zdarma. Nech preto každý katolícky hospodár zadováži si «Kreštan» a dá sa zapísať za člena «Katolíckej Ludovej Jednoty».

**Zadovážujte predplatiteľov pre
«Kreštan-a»!**

Politická vražda v Mandžurii.

Vojna medzi Ruskom a Japonskom zkončila sa pre Rusko s úplnou porážkou. Z hroznej vojny tejto ale Rusko vzdor ohromným ztratám na životoch ľudských a odhliadnúc od toho, že prišlo o celý vplyv vo východnej Azii, hmotne ešte dosť obstojne vyviazlo, bo miesto válečnej náhrady prepustilo Japonsku cisárstvo Koreu, ktoré Rusku vlastne nikdy nepatriilo. Toto samo v sebe už dostatočne označuje statočnosť ruskej politiky. Japonci prevzali teda koreanské cisárstvo, Koreanci ale neni sú s týmto spokojní. Následkom tejto nespokojnosti bola politická vražda minulý týždeň v Mandžurii zpáchaná.

Knieža *Itu* totiž, jednoho z najhlavnejších štátnikov Japonska v Charbine, vo významnom kupeckom meste Mandžurie zastrelil jeden Korejčan.

Týmto vražedným útokom stihol Japonsko veľký úder, lebo utratilo jedného zo svojich najvynikajúcejších štátnikov, ktorí mali najväčší podiel v tom, že Japonsko stalo si do radu veľmocí. Knieža *Ito*, bývalý hlavný gubernátor Korey a nateraz predseda japonskej tajnej rady, spolu s ruským finančným ministrom prišiel do Charbina. Japonská železničná dráha v Mandžurii tu sa pripojuje ku ruskej sibírskej železnici. Missiou kniežaťa *Itu* bolo, aby s Kokovcevom usporiadal hádné politické, obchodné a železničné otázky medzi Japonskom a Ruskom, nakoľko sa tieto na Mandžuriu vzťahujú.

Príčinu vraždy ale nie v tejto missii treba hľadať. Po rusko-japonskej vojne pri uzavretí pokoja v Pourtsmouthe v Amerike knieža *Ito* sa podujal na to, že polostrov Koreu privedie ku Japonsku. Toto sa v novembri r. 1905. aj stalo a knieža *Ito* bol vymenovaný za hlavného gubernátora Korey. A keď sa korejský cisár proti tomu ohradzoval na konferencii v Háge, zbavil ho trónu a posadil naň dediča trónu a veľmi neúprosne pokračoval s nespokojnými Korejci. Od tých čias Korea je len zdanlive neodvislým štátom, v skutočnosti je vazalom Japonska. Cisár korejský nemá žiadnej moci, ani armády, ani diplomacie a polostrov spravujú z hladného mesta Japonska Tokiova. Porozumiteľné je teda, že obyvateľov polostrova Korey toto polozenie do zúfalosti vohnalo a knieža *Itu* jeden fana-

tický Korejčan usmrtil. Není vytvorené, že je reč o dobre organisovanom sprisahaní.

Vražda sa udala 26. otóbra rano po 9. hodine na nádraží v Charbine. Keď knieža Ito vysadol z vozňa, aby s ruským finančným ministrom Kokovcevom a s načelníkmi vojenksých vrchností prehliadol na nádraží postavenú čestnú stotinu, zarachotilo za ním viac výstrelov. Knieža Ito mrtvý klesol, japonský hlavný konsul, direktor južnomandžurskej japonskej železnice a tajomník japonského dvorného ministra boli ranení. Vraha zatkli. Pri vypočutí rozpovedal, že preto prišiel do Charbina, aby knieža Ito za vraždil. Chcel sa pomstiť za svoju podmanenú vlasť, ako i za to, že knieža Ito, pokým bol hlavným gubernátorom Korey, dal popraviť viac jemu milých ľudí. Mrtvolu knieža Ito hneď odviezli na juh. Na rakev ruský finančný minister a aj direkcia ruskej sibírskej železnice položili vence.

Politická vražda v Charbine nielen v Japonsku, lež aj v petrohrade budí mimoriadne veľkú rozčúlenosť. Ruská diplomacia nepovažuje za vytvorené, že zavraždenie japonského kniežaťa Ito, druhého Bismarcka, bude mať ďalekosiahajúce následky. Tieto by len rozmnožily ťažkosti, s ktorými Rusko vo Východnej Asii zápasí. Japonská vláda už v najbližšie dni nového štátnika poverí, aby s ruským finančným ministrom Kokovcevom vyjednával.

Syn zavraždeného kniežaťa, markýz Ito cestujúc do Paríža na jednej japonskej lodi v Génue dostal zprávu o zavraždení svojho otca. Jednému novinárovi rozpovedal, že vražda bola spáchaná z politických príčin, lebo na Korey je jedna strana, ktorá nenávidí japonské vládnutie a dala by prednosť Anglicku alebo Amerike. Markýz spomenul útok, ktorému lanského roku v San Francisku padol v obeť Amerikán Stevens, lebo podporoval politiku kniežaťa Ito.

Japonský zahraničný úrad vyhlasuje, že pre zavraždenie kniežaťa Ito sa politika Japonska na Korey nezmení.

Usmrtenie kniežaťa Ito budí veľkú sústrasť. Nemecký cisár poslal japonskému mikádovi (cisárovi) telegramm, v ktorom mu vyslovuje svoju sústrasť. Dľa chýru ruský finančný minister Kokovcev cez Vladivostok odcestuje do Tokia

aby Japonskej vláde vyslovil sústrasť ruskej vlády nad zavraždením kniežaťa Ito a aby bol na jeho pohrabe prítomný. Japonský cisár zas nariadil krajinský smútok.

Vraha kniežaťa Ito vydajú japonským vrchnostiam. Dľa chýru v Charbine zdržovalo sa ešte 30 korejských sprisahancov.

Knieža Ito narodil sa roku 1840. z roľníckych rodičov. Od roku 1861. do roku 1863. zdržoval sa v Anglicku, roku 1870. ale chodil v Severnej Amerike. Roku 1871. sa vrátil do svojej vlasti a postavil prvú železnicu v japonsku. Roku 1878. ostal ministrom vnútra, roku 1885. dostal grófsky rang a súčasne ostal ministerpredsedom. Roku 1905. bol vymenovaný za hlavného Gubernátora Korey a roku 1907. bol povýšený do kniežatského stavu.

POLITICKÉ CHYRY.

Čo nového v politike?

Minister pri osobe jeho veličenstva kráľa gróf Aladár Zichy minulý týždeň bol na osobitnom výsluchu u jeho veličenstva kráľa, aby podal správu o politickej situácii a o výsledku posledne vydržiavanej ministerskej porady. Gróf Aladár Zichy po výsluchu odcestoval späť do Budapešti.

Prívrženci samostatnej banky na čele s Júliusom Justhom stoja na tom stanovisku, že snemovňu vyslancov treba spolu držať a keď aj posledne svoje zasadnutia na neistý čas odročila, pre viaceré ústavnoprávne poriadky čoskoro ju treba k zasadnutiu svoláť. Treba sa postarať o to, aby budúcoročný krajinský rozpočet ešte zavčasu bol predostretý snemu, ale aj o to, aby v tom páde, keby snem bol rozpustený, mohol byť svolaný ešte v takom čase, že by lanskoročné záverečné účty vybaviť a budúcoročný krajinský rozpočet ustaliť bolo možno.

Minister obchodu Kossuth je proti svolaniu snemovne, bárs jej zasadanie za súrne a potrebné považuje a síce z dvoch príčin. Nechce,

aby zasedaním snemovne kríza bola zaostrená a potom hlavne preto, lebo za nemožné považuje, že by sa v snemovni politickej debatte za dlhší čas vyhnúť dalo. Bankhusári s jejich vodcom Justhom všemožne pracujú na sostrení krízy, ktorá ale, ako sa hovorí, na budúci týžden istotne bude rozriešená.

Nitrianska stolica a sekularizácia.

Nitrianska stolica minulý týždeň vydržovala svoje jasenné valné shromaždenie, na ktorom sa medzi iným aj s prípisom stolice Hajdu o zhabaní cirkevných majetkov zaoberali. Valné seromaždné návrh s tým odôvodnením, že majetky katolíckej cirkvi možno jedine na ciele katolíckej cirkvi obrátiť a že svätosť vlastníctva štát bezpodmienečne musí v uctivosti držať, prípis o sekularizácii odmietlo a nariadilo ho položiť do archívu. Súčasne valné shromaždenie uzavrelo, že v záujme uskutočnenia katolíckej autonómie, od ktorej katolícke obecnstvo v prvom rade očakáva obranu majetkov cirkvi katolíckej, na snemovňu vyslancov a na vládu upraví prípis.

Trenčianska stolica proti sekularizácii.

Stolica trenčianska vo štvrtok 28. októbra vydržovala svoje jasenné valné shromaždenie. Valné shromaždenie odmietlo prípis stolice Hajdu o zhabaní cirkevných majetkov s tým odôvodnením, že v sekularizácii kňazských majetkov nevidí iné, ako neoprávnené pohybanie vlastníctva rímsko-katolíckej cirkvi úzko spojenej s tisícročnými dejinami krajiny uhorskej a potom preto, lebo táto reforma len rozdúchaním konfesionálnych bojov by sa dala previesť, čo by však uhorskej jednotnej štátnej ideji nebezpečím hrozilo. Na návrh krajinských vyslancov Ladislava *Mednyánskeho* a Emila *Gyurissa* toto uzavretie doplnili tým, že stolica trenčianska v záujme uskutočnenia katolíckej autonómie na snemovňu vyslancov upraví prípis.

RAKÚSKO.

Viedenský parlament, takrečená ríšská rada niako nemôže alebo nechce pracovať. Jedna obštrukcia nasleduje za druhou. Viedňský mešťanosta Lueger nemecké strany pozval teraz na mestský dom k porade, na ktorú prišli aj ministerpredseda barón Bienerth a nemeckí ministri. Vláda na porade osvedčila sa, že osem dní bude ešte čakať, či obštrukcia v rajchsráte zanikne. Jestli obštrukcia neprestane, parlament odročia a cestou nariadenia uvedú do života poriadky o štátnych potrebách, namiesto terajšej parlamentárnej vlády vstúpi úradnícka vláda na čele s barónom Bienerthom alebo ným a v tejto vláde národnostní ministri nebudú.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

Z CUDZOZEMSKA.

Podivné bliženie sa Bulharska k Srbsku. Bulharský kráľ Ferdinand minulý týždeň podujal výlet do Srbska, ktorý v belehradských politických kruhoch budí vždy väčšiu zaujatosť. Nepochybujú v tom, že bulharského kráľa z ruskej strany primali k tomu, aby sa sblížil ku Srbsku. Dľa chýrov toto bratříckovanie chce stálym urobiť a sice tak, že dedič srbského trónu knieža Alexander pojme si za ženu dcéru bulharského kráľa knáznu Eudoxiu. Kráľ Ferdinand vraj i preto prišiel do Srbska, aby sa s dedičom trónu kniežaťom Alexandrom obznámil. Najviac to hádajú, či kráľ Ferdinand s vedomím Rakúska-Uhorska a Berlína vydal sa na cestu do Srbska. Nazdávajú sa, že áno a preto Srbi nie veľmi dôverujú v kráľovi Ferdinandovi a obávajú sa, že Srbsko v colnej únii oproti Bulharsku bude oškodené.

Bulharský kráľ s dedičom srbského trónu navštívil včera mesto Kruševac a už popoludní odcestoval späť do Sofie. Pri odobierke objal a pobozkal dediča trónu. Obecnstvo kráľovi pripravilo srdečné ovácie.

Vládne kruhy bulharské sa veľmi zdržanlivo osvedčujú o politickej významnosti návštevy kráľa Ferdinanda v Srbsku. Jeden minister poznamenal, že cesta kráľa bola výletom na pole botaniky a politiky. Možno, že kráľ našiel niečo v Kopavnickom pohorí, možno že nič.

Čo sa robí v Španielsku? Bývalý španielsky ministerpredseda a vodca španielskych konservatívov Maura predošlý týždeň na zasadnutí senátu mimoriadne prudko napádal liberálov a riekol, že ani počuť nechce o týchto ľudoch, ktorí sú od prvého do ostatného anarchisti a krajinu ženú do revolúcie. Vyzval všetky pravé strany, ešte aj karlistov, aby sa s ním spojili a krajinu od zkazy zachránili. Maura sa ohradzoval proti demonstrácii cudzozemska, ktorú hnosobou nazval. Nápad Mauru vzbudil u liberálov veľkú rozhorčenosť.

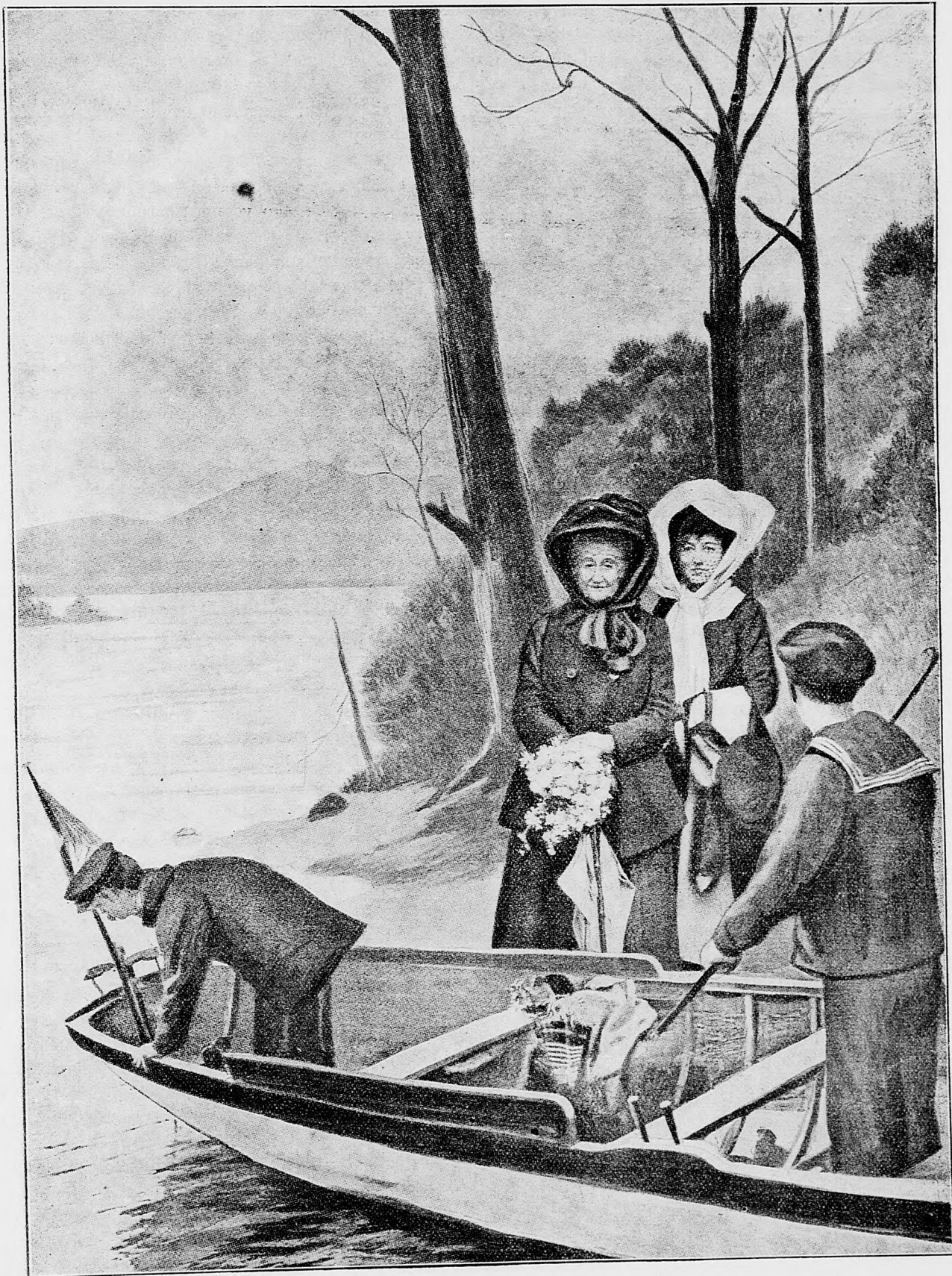
Nový španielsky zahraničný minister Kaballero Perez složil do rúk kráľa prisahu vernosti. Po opustení kráľovskej paloty zahraničný minister novinárom riekol, že nebude zatajovať udalosti, lebo dobre vie, že moderná diplomacia hrá s otvorenými kartami. Nič nezataja, čo vie a s týmto docielí to, že národ vždy bude vedieť, čo ho očakáva. Preto za podpory tlače chce účinkovať.

Vojenská vzbura v Grécku. V kruhoch gréckeho vojska už od dávna panovaly nepokoje. V jednote vojenských dôstojníkov nastal rozklad. Jedna čiastka dôstojníkov pod vedením plukovníka Zorbasa chcela pokojným spôsobom docieľiť splnenie svojich žiadostí. Oproti tejto čiastke dôstojníkov druhá silnejšia čiastka pod vedením Simbrakakisa bezpodmienečne žiadala odstránenie terajšej vlády, odvolanie gréckych vyslancov v cudzozemsku, uvedenie vojenskej diktatúry a zatknutie tých politikov a vyslancov, ktorí sa jej nepáčia. Táto čiastka ešte aj dynastiu chce odohnať. Na

čelo tejto čiasťky dôstojníkov postavil sa dôstojník menom Typaldos.

Toto Typaldos aj chce urobiť. Asi s 300 námorníkmi dostal do rúk dva torpedoborce a obsadil arzenál

ležiaci na severovýchodnom brehu ostrova Salamis oproti Pyreusu, bráne Athén. Vojsko so Skaramanganských vrškov bombardovalo torpedá vzbúrencov a jedna bomba trafila jedno torpedó. Vzbúrenci, ktorých Typal-

Eugenia, bývalá francúzska cisárovná.

dos viedol, odpovedali na strelbu. Povstalcov konečne riadne vojsko zbilo a Typaldos utiekol do vrchov a postavil ho, jestli ho lapia pred vojenský súd. V Grécku vôbec obávajú sa, že vypukne občianska vojna. V tomto páde Anglia, Francúzsko, Taliansko a Rusko pravdepodobne zbranne zakročia, aby grécku panujúcu rodinu obránili, lebo svojho času tieto veľmoci nástojily na tom, aby dánsky princ Georg bol na grécky trón posadený.

BESEDNICA.

Never každému.

(Pokračovanie.)

A v Podpleši sa skutočne veľké veci dejú. Všetko je na nohách: gazdovia, starí, mladí, veľkí aj malí!

Dojdu páni, ktorí konečne vyslobodia chudobného človeka. Ktorí podelia majetok zemských pánov, rovnako, bratsky. Z milosti im nadelia trocha viac, aby nereptali, lež aby aj oni videli, ak láskavý je ľud.

Jediný-jeden človek v obci cbodil smutný, zarazený: starý pán farár.

Dnes-zajtra bude päťdesiat rokov, čo žije medzi týmto ľudom. Nebolo toho času, žeby dakto nebol na jeho slová počúval. Teraz už nemôže nič urobiť. Vytrhli mu z jeho náručia veriacich, ktorých on takrečeno vychoval. Zmätená je celá obec, jako by dakto bol dal tomuto tichému, dobrosrdečnému ľudu otravy sa napíť...

— Synovia moji, milé deti moje — hovorieval viackrát denne — neverte každému. Päťdesiat rokov som pracoval pre vaše dobro. Stojím na kraji hrobu, s prorockým duchom vám hovorím, že vás oklamú, ošudia, uvrhnú do hrozného nebezpečenstva.

Ľud bol už zaslepený. Ani nevidel, ale ani neveril.

Starý duchovný ešte raz, posledne sa pokúsil. Išiel medzi zástup, tam prosil, modlikal.

Slová jeho nasledovalo divé mrmlanie.

— Idte sa medliť! — vykrikne jedon cudzinec, ktorého len v noci možno bolo vidieť v obci.

— Idte do prázdneho kostola!

— Odstráňte sa! — osopí sa naň nezkrótiteľný zástup — lebo ináč s vami beda, tu vás zabijeme!

Starý pán farár išiel ticho domov, potom si kľaknul na modlitebný stolček a horko plakal.

Ľud nevidel tieto slzy, len mocný pán Boh, od ktorého sa tento nevďačný ľud odvrátil.

Potom nastalo ticho. Každý išiel domov, jako by sa besnota zaslepeného ľudu už bola utišila...

Vec sa ale ináč mala.

Čakali na noc. Vtedy malo byť veľké socialdemokratické shromaždenie a chýr sa rozletel, že na tomto shromaždení prítomný bude aj od vlády jedon poverenec, ktorý chodí po krajine. Tak to povedali socialdemokraticki vodcovia. Včul dojde do Podpleša, aby ubezpečil ľud o tom, že keď bude on ministrom, všetko sa zmení. Do tých čias ale nech si ľud pomáha ako môže.

Aj si pomôžu a aknáhle uvidia zoči voči poverenika od vlády, naskutku prepadnú kašiel a prinútia zemského pána ku odevzdaniu zemi.

Nastúpila noc. Bola jasná a svetlá, nebo bez oblakov, svetlo takmer ako vo dne; karminová žiara severná pokrývala obzor a osvecovala si na pol míle všetky predmety v smutnom okolí. Obyvatelia Podpleša po jednom sa dostavujú na miesto shromaždenia. Aj Podolinský sa vyberal z domu. Však ale jako bral klobúk a palicu, žena mu zastala cestu týmito slovami:

— Kde ideš nešťastný človeče?!

— Na určené miesto...

— Nepojdeš ani na krok — rozkáže žena s kráľovskou hodnosťou a vážnosťou.

Podolinský zkrivil usta posmešne...

— Snád myslíš, že neviem, načom si lámete vaše hlúpe hlavy? Či máte dušu? Rozpamätáš sa na to, čo učinilo to dobrotivé pánstvo s týmto nešťastným ľudom? Pamätáš, keď sme vyhoreli? Jako odievala tá laskavá pani siroty? Pamätáš sa na štedrý večer? Nachodí-li sa v obci čo len jedea obyvateľ, ktorý by tomuto pánstvu nebol zaviazaný vďakou? A vy jako zločinci týchto dobrodincov ľudu chcete napadnúť?

Podolinský sa divo rehotal...

— Ostanete sirotami, moje milé deti — nariekala žena a hodila sa na dvoje spiacich detí.

Podolinský postál, jako by mu boli nohy prikovaly.

— Ondrejko — pokračovala žena — ostanme my len chudobní až k hrobu. To jedno mi urob k vôli a tvojím detom, nechod dnes preč z domu...

Podolinský zbladnul. To bol hrozný boj v jeho srdci. Lepšiu stránku jeho duše trápily slzy vernej ženy, myšlienka na nevinné deti; druhú stránku ale popudzovala náruživosť — a prisaha.

— Prisahal som — mrmlal Podolinský — že budem na veky socialdemokratom. že budem súdruhov svojich nasledovať.

— Komu si to prisahal? — pýta sa ho žena. — Snád diablovi? Veď ten nemá Pána Boha, ani vlasti! Prisaha tvoja neznamená nič, pranič môj drahý muž. Ty zostaneš pekne-krásne doma, nepojdeš nikam, však hej?...

Žena premáhala Podolinského, Celý týždeň trvajúce huckanie, nočné tulanie, pijatika, veľmi ho zronily; nebol navyknutý k takému životu. Nie div, keď odrazu len sklesnul — a zaspal. Možno, že s tým úmyslom, že však ešte vstane, ešte má dosť času; všetko jedno, ale usnul...

Dvoje Ianovlasich detí prikľaklo k nemu. Jako nevinní anjeli z neba, tak bdely nad spiacim otcom svojim... Malé ručičky zopaly a takto sa modlily:

«Ó sladký anjeličku strážny, úprimne fa prosíme, neopúšťaj nášho milého a poblúdivého oca!»

(Dokončenie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Jeho veličenstvo kráľ ako inokedy aj toho roku bral účasť pri zádušných službách Božích v kostole viedenského Burgu a navštívil rodinnú kryptu v kostole kapucínov a tam za dlhší čas sa modlil.

Chýry z arcibiskupstva ostrihomského. Jeho eminencia kardinál, knieža, primas Klaudius *Vaszary* spolku katolíckej tlače veľkodušne daroval 20 tisíc korún.

Chýry z biskupstva baňskobystrického. Osvietený pán biskup dr. Volfgany *Radnay* doposiaľ zriedkavou veľkodušnosťou i hmotne podporoval spolok katolíckej tlače. V najnovšom obežníku diecezanskom ale spolok katolíckej tlače a noviny v katolíckom duchu písané zvláštnou vrelosťou odporúča duchovenstvu a veriacim a cieľom rozširovania dobrých novín ako tlače ustanovil prvú nedeľu adventnú.

Chýry z biskupstva košického. V meste *Sárospatak* veľmi pekná slávnosť odbavovaná bola 18. októbra. Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* v ten deň po odbavenej sv. omši a oduševnenej kázni prijal nových členov do Kongregácie Marianskej, a síce 18 žiakov z praeparandie a 26 dievčienec. Povďačná mládež na uctu osvieteného pána biskupa večer tohože dňa v miestnostach praeparandie usporiadala pekné predstavenie. Počas jeho sdržovania sa v meste osvietený pán biskup hosťom bol vdovy kňazny *Windischgrätz* a 21. októbra odcestoval do *Perbenyak*, kde členom grófskej rodiny *Majláth* udelil sviatosť birmovania. Spolok katolíckych tovaryšov porobil už prípravy a zostavil program ku prednáškam cez čas zimný. — Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* v Pánu zosnulého a všestranne oplakávaného opáta-kanonika košického Ondreja *Pletányiho* sám pochoval a v tretí deň s veľkou assistenciou držal zaň requiem. Dňa 24. októbra osvietený pán biskup zas 13 žiakov katolíckej praeparandie so slávnostnými obradmi prijal do Kongregácie Marianskej. Medzi žiakmi katolíckej praeparandie, ako tu vôbec známo, veľmi blahonosne a prospešne účinkuje professor bohoslovnia a predseda Kongregácie *Aladár Kasztell*. — Pohravnú pamiatku kniežata *Franca Rákóczi II.* aj toho roku odbavovali slávnostne, z ktorej príležitosti za prítomnosti stolíčnych a mestských vrchností a početného ľudu, rekviem s veľkou assistenciou slúžil osvietený pán biskup.

Chýry zo Spiša. Dňa 13. októbra našli pri Starej *Lubovni* v rieke *Poprád* mrtvolu jednej neznámej ženskej osoby. Vyšetrowanie je zavedené. — Na uprázdnenú r. k. učiteľskú stanicu vo *Felkej* vyvolili *Edvarda*

Kašprák, učiteľa v *Iglólassúpatak*. — Minister výučby vyslovil *Neitovi Vollay* r. k. učiteľovi vo *Velkom Hnilcu* za jeho 45-ročné hoľivé a zásluhy hodné učiteľské účinkovanie svoje uznanie. — V obci *Margitfalu* jeden besný pes pohrýzol šesťročného *Ondreja Hajdučka*. Chlapca odviezli do *Budapešti*. — *Karol Petz* r. k. učiteľ podhradský sa dostal do *Prešova* za učiteľa. — V *Markušovcäch* dňa 22. októbra zhorela veľká plná stodola zemepána *Ákoša Wiellanda* ako aj jedna stajna a šesť čeladných domov. Škoda obnáša 80 tisíc korún. — Vo *Vyšných Ružbachoch* vyvolili za druhého učiteľa *Vihelma Wengritzkyho* a uprázdnenú r. k. stanicu v *Lackovej* obsiahol *Gábor Chlebák*. Obidvaja sú podolínski rodáci. — V *Olši* pri *Markušovcäch* dňa 22. októbra dva domy zhoreli. Udajne dakto podpálil. — V *Richvalde* po druhý raz kvitne teraz jeden ovocný strom, taktiež aj na *Hafke*.

Chýry zo Šárisa: Prešov: *Ondrej Pletányi* košický kanonik, nekďajší tunajší opát farár cez 30 rokov, rytier rada *Franca Jozefa*, po dlhej trpezlivo znášanej nemoci a príkladnom prijatí svätých sviatostí, k hlbokému zármutku duchovenstva celého biskupstva košického 22. októbra odovzdal ducha *Stvoriteľovi* svojmu *Zármutok prešovského obyvateľstva* a najmä katolíkov netreba opisovať, veď on cez 30 rokov najväčším dobrodincom bol tohoto mesta. On založil kláštor anglických mníšiek, on utvoril spolok katolíckych učiteľov a spolok katolíckych tovaryšov tomuto, na blahu svojich veriacich neunávene pracujúcemu duchovnému ďakuje svoje jestvovanie. Povďačné obecnstvo mesta *Prešova* meno *Pletányiho* na vždy zachová v čistej pamäti. — *Gazdovský* spolok vydržoval svoje ročné shromaždenie 25. októbra a z tejto príležitosti predostrel počty zo svojho účinkovania predošlého roku. Z týchto počtov vysvitá, že *gazdovský* spolok na vyučovanie pletenia košov vydal 1800 korún a na vyučujúce prednášky i tohoto roku obrátil 1000 korún. Cieľom zoslachtenia hydiny rozdal tento spolok medzi gazdami cieľom zoslachtenia drúbeže medzi členami spolku 90 orpington kohútov, 9 moriakov 15 emden gunárov a 15 peking káčerov. — *Licserd:* S dovolením a podporou ministra orby na majetku *Bugós* založená bude *gazdovská škola*. — V obciach *Deméte*, *Tóltészék*, *Szedikert* a *Gergelylaka* vypukla a zúri nákazlivá chorooba tífus. Dúl medzi osípanými vybuchol tiež na viacej miestach stolice. — *Jakabvágas.* Novovystavená škola rímsko-katolícka posvätená a cieľu svojemu odovzdaná bola 24. októbra. Posvätil ju okresný dekan a praepošt farár z *Kisszebenu* *Peter Hartsár* pod infidou za prítomnosti okresného duchovenstva obyvateľstva celej obce a mnohých veriacich z okolia. O peknú školu túto nevýslovných zásluh zadovážil si vicedekan a neunávený miestny farár *Matias Sallay*. Ponevác ľud jeho obce je chudobný, z väčšej stránky len z milodarov postavil školu a dietky veriacich svojich týmto spôsobom vytrhol z luteránskej školy, do ktorej prinútené boly chodiť, ponevác tam nebolo katolíckej školy. Na

duševnom a hmotnom vlahu svojich veriacich neustále pracujúci duchovný použil túto príležitosť a požiadal prítomného tam okresného komissára Jednoty a farára zo Szinye Jána *Kurimekyho*, aby o Katolíckej Jednote povedal reč k národu. Známy rečník a horlivý podporovateľ všetkých katolíckych pohybov držal reč o potrebnosti Jednoty osožnosti a to s toľkým oduševnením, že čoskoro celá obec pripoji sa ku Katolíckej Jednote. Nech to za nasledovania hodný príklad slúži všetkým, kde Katolícka Jednota ešte utvorená není.

Uhorský lietací stroj v povetří. Dr. Alexič v Pančove sa už od viac rokov zaoberá s vetroplavbou a tieto dni dohotovil svoj lietací stroj. Na svojom lietacom stroji povzniesol sa na prábu do povetria a aj vyletel do výšky niekoľko metrov. V tom ale vetor schytil lietací stroj a tento spolu s drom Alexičom spadol na zem. Dr. Alexič na šťastie len nepatrnejšie bol ranený. Lietací stroj sa porúchal a jeho opravenie potrvá asi za týždeň.

Tureckí dôstojníci v spoločnej armáde. Z Carigradu oznamujú, že Turecko počnúc od roku 1910. každý rok 4—6 vojenských dôstojníkov pošle do Rakúsko-Uhorska, aby sa tam zdokonalovali vo svojich štúdiách.

Oheň. Z Levoče (Lőcse) píše, že v baňskom meste Ruskin 28. októbra pustošil veľký oheň. Zhorelo 17 domov, mnoho pobočných stavísk a stodôl s celou tohoročnou úrodou. Škoda činí 80.000 korún.

Výstava dobytky. Hospodársky spolok stolice zvolenskej za podpory ministra orby ako každý rok, tak aj teraz sriadil výstavu dobytky. Výstavy boli: 12. októbra v obci Garampéteri, 14. októbra v obci Erdőbádony a 19. októbra v obci Szászpelsőcz. Výstavy sa všade skvele vydarili a na všetkých troch miestach hlavný župan stolice dr. Mikuláš Osztróluetzky, poľažne podžupan dr. Matej Répássy 2000 korún peňažnej odmeny a viac uznanlivých listín rozdali tým gazdom, ktorí najkrajšie kravy a jalovice dohnali na výstavu.

Nešťastie. V obci Veľká Kubra (Csákfalva stol. trenčianska) 21. októbra tamojší obyvateľ Ján Krátky so svojím 12-ročným synom Jozefom pre fabriku na výbušnú látku titanit lámal skaly v bani, medzičím sa na chlapca srútila asi 5 kubičných metrov ťažká skala a chlapca zavalila. V blízkosti pracujúci rokotníci sa hneď pribrali k zachráneniu chlapca, ale sa im skalu len o hodinu podarilo odpratať a vtedy chlapec už bol mŕtvý.

Neobyčajné revidovanie pošty. Z Levoče píše, že košická poštová direkcia po tieto dni vyslala jedného svojho úradníka do obce Kakaslovník, aby tamojšiu poštu zrevidoval. Úradník dal vybubnovať po dedine, aby sa prihlásil každý, ktorému poštou poslané peniaze zkapaly. Toto podivné pokračovanie prišlo do reči na shromaždení administratívneho výboru spišskej stolice a administratívny výbor na košickú poštovú direkciu upravil tú otázku, že na akom nariadení sa toto pokračovanie zakladá. Poštová direkcia na túto otázku to

odpovedala, že ohľadom použitia obecnej vrchnosti v takýchto záležitostiach vláda vydá nariadenie.

Zatknutí vystahovaleckí agenti. Policia v Sátoralajuhelyi minulé dni zatkla úradného sluhu na pensii Leopolda Antala, obyvateľa obce Lelecz, lebo vábil ľudí do Ameriky. Odsúdila ho na 2 mesiace do chládku a na 600 korún peňažnej pokuty. Jeho troch spolucestovateľov, ktorých bez cestovného passu vystrojil na cestu, ako aj jeho pomocníka Michala Tamóka odsúdili každého na 50 korún peňažnej pokuty a na 8 dní do chládku.

Ohne: V strojárni pezinskej fabriky na tehlu a na hlinené výrobky 22. októbra večer o 8. hodine následkom jednej z kotla vyfrknutej iskry vypukol oheň, ktorý rýchle prešľahol aj na susedné budovy. Čoskoro 4 pece a 80 sušiarň stálo v plameni. Žiara ohňa až po Prešporok osvetľovala vidiek. Oheň prisli hasiť hasičia z celého okolia. Prešporským ohňohasičom, ktorí dovezli so sebou aj parný strekáč, oheň sa ešte v noci horko ťažko podarilo lokalizovať. Pre veľký vetor aj samé mesto Pezinok bolo v nebezpečí. Ponevác prešporsko-žilinská železničná čiara sa bezprostredne pri tehliarni ťahá, pre oheň aj železničná premávka bola za čas zastavená. Následkom veľkej horúčosti telegrafické a telefonové vodička sa pri železničnej dráhe potrhaly, tak že na hor ku Žiline nebolo možno telegrafovať a telefonovať. Škoda dľa chýru činí 2 milióny korún. — Na Bacúrove (stol. zvolenská) 20. októbra v noci o 11. hodine vypukol oheň, tohto roku už po tretí raz. Teraz zhorelo 12 domov so všetkými gazdovskými budovami, hospodárskym a domovým náradím a tohoročnou úrodou. Nebezpečie bolo tým väčšie, lebo v obci takmer v každom dome leží volakto nemocný na tyfus. Keď obyvatelia zbadali oheň, najprv týchto nemocných museli povynášať na bezpečné miesto a len potom mohli začať dusiť oheň. Zo susedných obcí Dob, Osztróluka a Brezna dosť zavčasu prišla pomoc a tej možno ďakovať, že takmer výlučne slamou krytá dedina celkom nevyhorela. Že ako povstal oheň neustálili, ale pravdepodobné je, že ho niekto podložil.

Obkradli divotvorný obraz Bohorodičky. V poľskom pútnickom meste Čenstochove v noci s 23. na 24. októbra v kostole tamojšieho kláštora obkradli svetoznámy divotvorný obraz Panny Marie. Zlodeji v nočnej chvíli vlezli cez okno kaplny do kláštora a dostanúc sa sem, otvorili do kostola vedúce dvere. Tu vyliezli na oltár a obkradli obraz Bohorodičky. Odniesli z perál zhotovený plášť Bohorodičky, ktorý odborní znalci šacujú na poldruha milióna rubľov. Potom ukradli dva kepienky, z ktorých jeden bol rubinami, druhý brilliantami vyložený. Tieto kepienky zhotovili r. 1714. ku korunácii. Ďalej ukradli brilliantové koruny s hlavy Jezuliatka a Bohorodičky, ktoré sa šacujú na 3 milióny korún. Korunu Bohorodičky bol daroval pápež Kliment XI. Mimo toho ukradli zlodeji viac kostolných predmetov, ktoré svojho času poľskí králi a šľachtici darovali kláštoru. Divotvorný obraz Bohorodičky dľa

podania namaľoval sv. Lukáš evanjelista na dasku z cyprusového dreva. Duplikáty tohoto obrazu možno vidieť aj v Uhorsku na viac miestach; tak ku príkladu na hlavnom oltári budapeštianskeho univerzitného chrámu, v Rákóczovskej kaplnke v Ostrihome atď. Obraz preto považujú za divotvorný, lebo čo ako hladíme naň, či s prava, či s ľava, Panna Maria nám vždy do očí hľadí. Mníchov do Čenstochovy preložili z kláštora v Maria-Nostre. Zlodeja minulý týždeň po tuhej honbe zatkli. Povedal, že ukradnuté klenoty zakopal pri kláštore. Teraz to miesto hľadajú. Zlodeja pomáhalo stopovať i vojsko.

HOSPODÁRSTVO.

Dobré dojenie kráv závisí od napájania.

Všeobecne známo je, že kravy, keď zo suchého zimného krmu prejdú na jarnú pašu, hneď lepšie dojit počínajú a že behom leta, keď tráva na pastvisku schnie a tvrdne, i hojnosť mlieka umenšovať sa počína. Príčina úkazu tohoto je: hojnosť vody v čerstvej paši, lebo v jednom cente čerstvej jarnej trávy nachodí sa 80°/_o vody, a čím viac vody krava do tela svojho prijíma, tým lepšie dojit bude, pretože mlieko, tekutina, zo suchého krmu povstať nemôže, tento len vodu k budúcej premene na mlieko pripravuje. Z tejto príčiny kravy, na vlhkých rovinách opatrované i najviac mlieka vydávajú, ako menovite v Holandsku; kravy na proti tomu na suchších vrchoch pasené, menej síce mlieka vydajú, za to ale ono je na maslo bohatšie.

Následkom nepohybných zkuseností rozumní pestovatelia kravského dobytku prišli k tomu presvedčeniu, že dobré dojenie, pri ináče rovnakom krme, od hojného napájania závisí, a že teda kravu treba k tomu vábiť, aby možno najviac vody slopala.

Prostriedky vábenia kravy k pitiu sú:

1. Častejšie lízanie soli, po ktorom krava smäd dostane a tak i hojnejšie slopať bude, ako bez upotrebenia soli.

2. Primiešanie tľče k vode, lebo s týmto prídavkom voda hovädú lepšie chutná, následkom toho i viac vyslope.

3. Zohrievanie vody, ktorou v zime napájame; lebo keď voda vplyvom mrazivého povetria až veľmi ochladne, všetok dobytok odľahuje sa od nej a slope iba toľko, čo k zahaseniu smädu nevyhnutne potrebuje.

Z tejto príčiny povstalo hospodárske pravidlo: aby sme vodu, v zime pred napájaním do maštale nanosili a tam v dajakom sude nechali, aby oteplala; kto by ale tejto práci vyhnúť chcel, nech dá do každej ročky čerstve nafahanej vody niečo čistej vody teplej. Na zá-

klade týchto zkuseností udáva sa, že krava, ktorá je cez deň na suchom krme, nevyslope aspoň 20 litrov vody, nemôže byť dobrá dojnica; krava ale, ktorá cez deň raztoľko vody, totiž do 40 litrov spotrebuje, bude pravde podobne, pri rovnakom spôsobe krmenia a veľkosti tela, i raztoľko mlieka vydávať, ako tá prvá. Vidíme teda, že slopanie vody u kravy i pri kupovaní môže nám byť výborným znakom o jej dojnosti, čo by sme sa na každodennú hojnosť mlieka od nej vydaného ani nedopytávali.

Proti hnilobe zemiakov.

Pred 50 rokami nebolo počut o hnilobe zemiakov a keď po niekoľkých rokoch objavila sa, prestrašili sa celé kraje, že snád hniloba natoľko rozmohne sa, že celé kraje pozabavené budú takrečeno hlavnej potravinnej plodiny. Prírodopytci zkúmalí príčinu tej nemoci a presvedčili sa, že hnilobu spôsobuje istý druh plesniny; anglický prírodopytca Jenson prišiel na to, že tento druh plesniny javí sa len v chladnejších krajoch vrchov kordilerských, odkiaľ, ako je to dokázano, zemiaky pôvodne pochádzajú, ale v teplejších krajoch sa nikdy nevyskytuje, podobne prišiel na to, že kým dovážali zemiaky k nám z Ameriky na plachtových lodiach, plesnina cestou vyhynula a u nás hnilobu zemiakov viac spôsobiť nemohla. Ale keď okolo roku 1848. počali dovážať zemiaky k nám z Ameriky po parolodoch, zostal zárodok plesniny čerstvý a hnilobu spôsobil. Z tejto zkusenosti spomenutý učenec odvodil pravidlo, že dobre urobí gazda, keď dá zemiaky pred sadením sohrať na teplom mieste asi na 25°C., teda len v takej miere, aby klíčivosť zemiakov nezrušila sa. Tým sohriatim zničí sa zárodok plesniny a zemiak, dochovaný z takéhoto sohriateho zemiaka nebude hniť.

Podobne treba spáliť všetky také zemiaky, ktoré zhnily, lebo keď sa len tak povyhadzajú do hnoja, plesnina sa tam rozmnoží a roľu zkaží.

DOPISY.

Čakajovce.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Otená Redakcia!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mi-
lom «Kreštane».

Naša nitrianska obec leží medzi Zbehy a Egerszegom. My sme filiálka zbežskej fary; každú tretiu nedeľu tu bývajú pobožnosti. Náš pán farár Ján Ponykal je už šedivým starcom. Ešte len asi 4 roky je u nás. Je on tichý a dobrý človek. V politike je to miešano u nás; sú tu aj statoční ľudáci, ale sú tu aj prepriati liberáli, ktorých takrečeno kaprálom je nemecký Rolfes, ktorý doposiaľ vždy držal so stranou krivonosých.

Dobré chutnanie!

Zdravý žalúdok si zachováme, netrápia nás tlačenie, bolenie žalúdka odkedy potrebujeme Feller rebarbara Elsa-pilulky k prehnaniu. Všetci to hovoria, čo ich raz upotrebiť. Mprobujte to aj vy, bo tieto pilulky riadia stolicu a napomáhajú trávenie. 6 škatuliek franko 4 koruny. Lekárnik Feller Štubica, Kostolná-ulica číslo 18. (Záhrebská stol.)

My nevieme, ako sa mu môže tak veľmi páčiť tá hnušná liberálna strana. Však dobrí, do kostola chodiaci kresťania už hlasom svedomia sú nútení k tomu, aby boli poriadnymi ľudákmi. Je tu aj druhý nemecký, Bernard Sfeltenpohl. To je chlap, ten by neodstúpil od ľudovej strany, ani keby sa čo robilo. Ale si ho aj vážime, ani židia Mojžiša. Boh ho živ v dobrej pokojnosti dlhé roky k našej radosti. Ľudové Noviny, tieto protikatolícke táraniny len zo zlochýru poznáme. Hlúpe a škodlivé národnárstvo nemá pôdy u nás. Záverčivo privolávam: Nech žije ľudová strana, preč s hnušnými liberálmi, týmito čudnými Kulifajmi!

Dolný Vendel.

Z Bošian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom obľúbenom «Kreštane».

U nás sa vždy zaujímavé prípady udávajú. A to nenie div, lebo však sú tu rozličné vrstvy ľudstva. Naši poriadni obyvatelia sú silnými prívržencami tej drahej ľudovej strany, tejto chudoby ochrany. Veľmi povďační sme pánu drovi Jozefovi Janda za tú znamenitú modlitebnú knižku, ktorú složil ku cti sv. Jozefa. Na našom okolí si ju už premnohí zaopatřili. Stojí ona v kvostnej väzbe len 2 koruny, každý verný čitateľ sv. Jozefa by si ju mal kúpiť.

Naše srdce je žiaľom naplnené, lebo tuhý ľudák a verný sluha Krista, náš pán farár Mikovič chce nám chrbát ukázať, chystá sa na odpočinok. Veľmi dlhé roky tu strávil a vždy bol verným a bedlivým pastierom stáda sebe svereného. S Bohom

Ján Vizek.

Z Drážoviec.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokostený Pán Redaktor!

Prosím uverejniť môj dopis v našom «Kreštane».

Od počiatku čítam Kreštana, na to ale nepamätám, že by sa bol kto z našej obce ohlásil v ňom. Tedy teraz to ja činím. Naša obec je takrečeno päťou Nitry. Pešky je Nitra od nás asi na 50 minút. My tu máme nad hlavou jednu kaplo ešte pod nebom Gerhátom obnovenú; vtedy sa bolo stalo, že sa jeden koň bol vopchal do brány tej kaplnky, ale obrátil sa nemohol a tak i zdochol tam; až po dakolkých dňoch ho tam našli. My máme u nôh obce veľkú taňu na kameň. Hradské celého okolia naším štrkom sa krmia. U nás je veľmi špatný kraj; rúcho je tmavé; ženy ale nohy nosia na hlave. Cudzí ľudia len tak krúčia hlavou nad hlavou merici podobnou.

Náš ľud je poriadny, pri voľbách vždy vytrvá pri ľudákoch. Oplanov liberálov nemôžeme ani vystáť, ani vylodiť ani vyležať. Kolko je tu chlapov, toľko je aj apoštolov, ktorých srdce klope za blaho katolíckej viery. Farára sme dostali asi pred 3 rokmi, jedného profesora z Nitry, ktorý je v každej práci obratne chytrý. Spolky a bravstvá sa tu pestujú a bezbožníci darmo plány kujú.

Udá li sa tu dačo zvláštneho, podám to ako dačo vzácneho.

S Bohom!

Ján Varek.

Z V. Topolčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

8. februára bude 50 rokov starý náš liberálny pán farár, máme úfnosť, že sa už raz napravi v politickom ohlade a poriadnym podporovateľom ľudovej strany sa stane, ktorej tak veľa škodil svojim nesvedomitým kortešovaním za odporných liberálov,

Nevieme čo to má jakú príčinu, že sa u nás kapláni menia, ani peniaze u chodobného. Každú dobu máme nových kaplánov. Máme tu aj úverkový spolok, aby kresťanské obecnstvo na nižšie úroky mohlo požiťku dostať, pán farár Hollady ale je údom správy jednej židovskej banky; my aj tak napnuto čakáme, aby stál pán Hollady nám všetkým veriacim na čele čo poriadny ľudák a podporovateľ všemožných záujmov kresťanstva. Keď v prvých 50 rokoch liberálom hnušným sa pokladal, v druhých 50 rokoch svojho živobytia snád už nie liberálom, lež poriadnym ľudákom bude. Počet pútov z roka na rok sa stáva menším. Od istého času je tu aj mešťanská (národnárska) banka, v ktorej skoro samí luteráni sú úradníkmi. Poriadni katolíci ale v úverkových ústavoch si zaopatřujú požiťky.

Stavitel.

Odkazy redakcie.

S. F. H. Poslanú kartu upotrebíme.

J. K. N. V najbližšom čísle.

F. B. A. List sa opozdil, preto až budúce.

B. S. S. Také kolossálne hlúposti nezaslúžia odpovede.

Trpíte na rozličné neduhy? Trapia Vás lánka, pakostnica, bolenie hlavy a zubov? Prechladnul a pritiahol ste si daakú chorobu prievanom? Oprobujte boľasti zastavujúci, liečivý, každého slabého posilňujúci Fellerov Elsa-fluid. Ten skutočne pomáha a neni pustá

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hned**

Beretväs-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhšs
migrén-hlavy bolenie. — **Cena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomáš Beretväs, lekárník Kispest.

Pri 3 škatulkách
zasielka franko.

„Ku fabrike sukien“

Viedeň, XVI., Neulerchentelderstrasse č. 2.

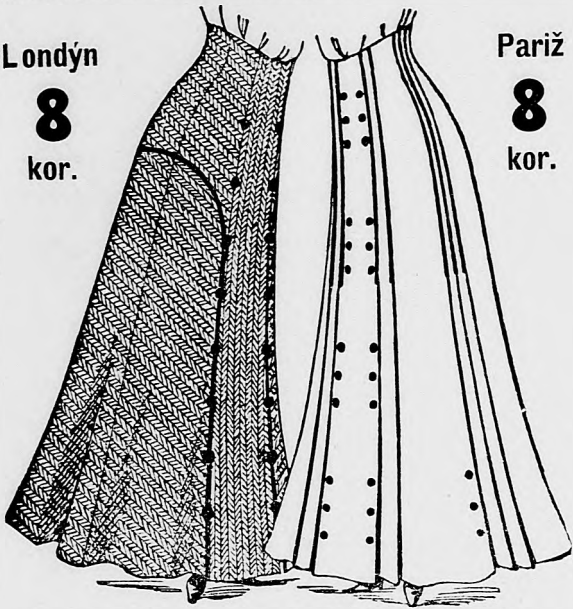
Dopisovanie v kazdej reči!

K cestovaniu a všednej potrebe elegantné blúz sukne. Pre všetky panie nevyhnutne potrebné je nosenie mider sukien.

Londýn

8

kor.

Paríž

8

kor.

Londýn 8 korún.

Táto krásna mider sukňa jemne prilieha ku drieku zvonovou podobou, svedčí o dokonalosti krajčírského umenia. Ozdobená je gombíkmi a šnorami. Táto fason privádza podstatu k povodnej platinosti a čo do vystrojenia a vkusného prevedenia zodpovedá najhľadivejším nárokom.

Ktorákoľvek týchto sukni vyhotuje sa z dobrej jakosti a podoby anglickej látky na šaty pre panie, vo zvláštne harmonických farbách ako sú sivé, olivové, zelené a drapp alebo z hladkého prima lodenu v čiernych, tmavosivých, sivých, olivozelených a tmavých farbách.

Tiež dve fasony v lepšej jakosti a vkusnejšom vystrojení, totižto z dušeskamarnu a še viotu v povyšných farbách oddáva za ma 11 K.

Strižka objednania.

„Ku fabrike sukien“ XVI., Neulerchentelderstrasse číslo 2.

K objednávaniu nemie potrebné, ako odrezat túto strižku, prílepiti ju nadopisnícku alebo poslat ju nám v liste.	Prosím na nižie podpísanú adresu odoslať
	kusov sukien za cenu.....K s poštovou dobiereku,
	jakosť a barva látky.....
	zvláštne poznamenanie.....driek cm.....
	dĺžba sukne zpredku na bokoch.....cm. dĺžka sukne
	zozadku.....cm. keby.....cm. (18 cm. merané
	od drieku) mider.....cm.....
Bydlo	
Meno	
Stolica, ulica, o. p.	

Odhliadúc od dvoch vyššuddaných fasonov, všetky hladké anglicke a skvostné francúzske novoty opdavame od 5 do 50 korún, lejtichž vy obrazenia podávame v cenníku, ktorý na žiadosť posialano franco a zdarma.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udelovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevzme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý po stará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody poluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľa pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej summe dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa poňnú už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovrenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Tlačou Stephaneuma úč. spol. v Budapešti, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.

Lacné české rie.

5 kilo : nové tmavé driapané kor 9-60, lepsié 12 kor. Biele mäkké jak páper 18 kor.— 24 kor. Biele ako snáh mäkké ak páper, driapané 30 kor. 36 kor. Rozposielanie s dobiereku franco; zamenenie a nazpät prijati je pod touti výnimkou dovolenéjšti sa poštové útraty vynahrada. — Benedikt Sachsel, Lobes Nr. 135 (pošta Pilsen Čechy.)

Na predaj

je majetok medzi Žilinou a Rajcom v obci Polusie (Trenčianska stol.), štvrt hodiny od železničnej stanice. Pozostáva zo 60 meríc výsevu v jednom kuse, k tomu dom s dvoma izbami, kuchyňa, maštale, šopa, ovčiareň, sýpka, komory humná s dvoma stodolami, stromová zahrada, dve lúky v humeniach, k tomu patriace obecne a účastinárske hory a pastvy v cene 13.000 zlatých. Po splatení dvoch trentín, jedna sa ponehá na splácky. Bližší vývod podá rychtár obce.

Oznamy prijíma administracia

„Kreštan“

■ ■ Budapest, ■ ■

Szentkirályi-u. 28.

Upozornenie!

Schicht mydlo je pôvodné

jedine s menom

Schicht.

a s ochrannou známkou

jeleňa.

Lámku a pakostnicu

reumatické neduhy, bolenie chrbta a drieku, lúpanie, klanie, pichanie, bolenie nôh, svalov, nervov a všetky z prechladnutia pochodiacie podobné choroby najistej lieši a najjednoduchším domácim prostriedkom je Örkény Gautheria masť, ako to dokazuje viacej tisíc listin podakovania. Jedna cieva 1 K 60 hal., 3 cievy franco s poštovou dobiereku 5 korún. Objednať treba výlučne v

Apoštol lekární, Budapest, VIII. okres, József-körut 64. číslo. Sklad 76.